

ELABORAREA SONDAJELOR DE OPINIE PRIVIND STUDIAREA

INTERESELOR ELECTORALE ALE ADOLESCENȚILOR

Petru JELESCU, dr.hab. în psihol., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Elvira CIOBANU, lector la US „Alec Russo” din Bălți, drdă la UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Summary

The scientific article focuses on the modeling of researching tools of the electoral interests of adolescents in Republic Moldova. In this context, are highlighted the sources from which are deducted the such tools that requires building of their polls on election interests, similarities, differences and intersections between psychological tests and psychological polls/surveys/quiz which are studying the electoral interests, characteristics of survey quality, scope, assumptions and objectives of investigation focusing on electoral interests of adolescents, surveys of investigation and quiz.

Key words: electoral interests, adolescents, polls, surveys, psychological questionnaires, psychological tests, elaboration, The investigation of electoral interests, The questionnaire of electoral interests.

Adnotare

În articolul este abordată problema construirii instrumentelor de cercetare a intereselor electorale ale adolescenților din Republica Moldova. Sunt arătate sursele din care rezultă elaborarea unor asemenea instrumente, cerințele față de construirea lor, natura sondajelor de opinie privind interesele electorale, asemănările, deosebirile și intersecțiile între testele psihologice și sondajele psihologice/anchete/ chestionare de studiere a intereselor electorale, caracteristicile unui sondaj de opinie calitativ. scopul, ipotezele și obiectivele investigării intereselor electorale ale adolescenților, formularele Anchetei și Chestionarului elaborate.

Cuvinte-cheie: interese electorale, adolescenți, sondaje de opinie, anchete, chestionare psihologice, teste psihologice, elaborare, Ancheta intereselor electorale, Chestionarul intereselor electorale.

Spre deosebire de sociologie și alte științe sociale [1], [7], [8] etc., sondajele de opinie ca instrumente de cercetare, în general, nu prea au căpătat o vastă răspândire în psihologie. Cel puțin, la noi, în Republica Moldova. În acest sens, are perfectă dreptate Ig. Racu, când menționează că în psihodiagnoza contemporană metoda de bază o constituie testele psihologice [6, p.81]. Autorul concretizează că „După nivelul de popularitate în psihodiagnoza profesională și educațională testele dețin primul loc în practica psihodiagnostică deja mai bine de o sută de ani” [ibidem]. Nu același lucru, desigur, putem să afirmăm și despre sondajele de opinie aplicate în psihologie. Cu toate că, trebuie de spus, există și unele opinii inverse. De exemplu, Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller scriu că acest „instrument de cercetare este foarte mult folosit” [5, p.330]. Poate că în unele țări așa și este, ca de pildă, în SUA, unde activează autoarele studiului indicat. La noi, însă, nu prea se cunoaște despre asemenea sondaje. În particular, pentru a studia interesele electorale ale adolescenților ca manifestare *psihosocială*, noi ne-am ciocnit cu această problemă, din care cauză am fost nevoiți să recurgem la întocmirea unor asemenea sondaje.

În construirea instrumentelor de cercetare a intereselor electorale ale adolescenților ne-am condus de cerințele existente în acest domeniu, în particular, de cele indicate în lucrările autorilor Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller „Fundamentele testării psihologice” [5], Igor Racu „Psihodiagnoza. Teste psihologice” [6], Mielu Zlate

„Introducere în psihologie” [9] ș.a., care, la rândul lor, conțin sinteze și generalizări ale unor materiale utile din multiple surse științifice internaționale recunoscute la acest compartiment.

În conformitate cu aceste cerințe, elaborarea și utilizarea instrumentelor de studiere a fenomenelor electorale sau a sondajelor de opinie, cum li se mai spune la modul general [5, p.330], rezultă din: 1) „*o nevoie particulară*”; 2) din „*analiza literaturii*”; 3) „*de la experți*” [5, p.341].

Conducându-ne de aceste indicații, mai întâi am determinat *necesitatea* elaborării unor probe privind interesele electorale ale adolescenților. În acest sens, vom menționa că trebuința construirii actualului sondaj de opinie cu privire la interesele electorale ale adolescenților este condiționată de faptul că rata absenteismului electoral în rândul acestora este destul de înaltă și că această problemă, neapărat, trebuie soluționată la etapa actuală în RM. Despre acest imperativ ne vorbește și faptul că la alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014 din RM participarea la vot a adolescenților de 18 – 21 de ani a fost numai de 4,28%, astfel că rata absenteismului electoral printre ei a constituit 95,72% [4]. În acest an, după cum a anunțat CEC, 61198 de persoane au votat pentru prima dată [ibidem]. La prima vedere ar părea că cine, dacă nu anume adolescenții trebuie să fie acei care să participe în modul cel mai activ și în numărul cel mai mare la alegeri, deoarece e pentru prima dată când la 18 ani li se oferă o astfel de șansă, când merg la votare și au dreptul de a alege și de a fi ales [2, art. 38], când, cel puțin, din curiozitate să meargă ca să vadă ce fel de „mâncare” este aceasta. Cu atât mai mult că lor le aparține și viitorul. Dar nu a fost să fie și, în general, nu este așa. Cu regret, acest fenomen se repetă din an în an și de mulți ani în șir.

În al doilea rând, după cum ne demonstrează *studierea literaturii științifice* în psihologie, cu părere de rău, nu am întâlnit anchete, chestionare, teste, inventare psihologice etc. de studiere a intereselor electorale și/sau, într-un sens mai restrâns, a intereselor electorale ale adolescenților, care să fie standardizate în limba română sau să fie, cel puțin, traduse în această limbă. Cu mare greu am găsit un *Caiet de cercetări electorale și parlamentare* cifrat cu Nr.1, în care sunt expuse *rezultatele* unui sondaj, prezentate în cifre și procente și date în anexă. Acest sondaj, întocmit în urma studierii literaturii științifice în mai multe limbi, s-a desfășurat, însă, pe un *eșantion din Canada, în limba franceză, prin telefon* și nu înainte, ci *după* alegerile generale din 8 decembrie 2008 din Québec pe un eșantion aleatoriu, pentru a afla motivele participării sau neparticipării la vot a alegătorilor, rata generală reală a participării la vot fiind de 57,4 %. Acest chestionar a fost elaborat de profesorul Francois Gélineau și masterandul în analiza politicilor Alexandre Morin-Chassé de la Catedra de cercetare a democrației și a instituțiilor parlamentare a Departamentului de știință politică a Facultății de științe sociale de la Universitatea Laval [3]. Rezultatele acestui sondaj *telefonic postelectoral* sunt prezentate sub formă de tabel într-o anumită consecutivitate după anumiți itemi cu referire la determinantele/profilul *socio-demografic* al votanților și non-votanților: vârstă, gen/sex, studii, venit familial, limba vorbită în familie, imigranți sosiți în Canada în ultimii zece ani. Aparte, însă, adică însăși ancheta sau chestionarul propriu-zis ca instrumente de cercetare a intereselor electorale, în acest studiu lipsesc.

Cât privește motivele participării sau neparticipării la vot a alegătorilor, prezentate de cercetători în chestionar ca răspunsuri multiple posibile la întrebările adresate, acestea au fost *limitate* ca număr: 5 motive pentru votanți și 13 motive pentru non-votanți. În realitate, însă, s-ar putea întâmpla ca numărul lor să fie altul. De aceea, ar fi fost bine, probabil, dacă numărul lor nu ar fi fost mărginit. Pentru aceasta, în rândul motivelor înșiruite s-ar fi putut de scris în chestionar următorul punct după ultimul lor număr cu titlul „*Alte motive...*”. Totodată, motivelor

enumerare de către autorii studiului *nu au fost dobândite* de la votanți și non-votanți, ci erau, pur și simplu, expuse sau date de către aceștia *de-a gata* în chestionar ca răspunsuri multiple posibile la întrebările adresate de către investigator, iar ei urmau doar să selecteze, în opinia lor, motivul care, după cum credeau, li se potrivește.

În al treilea rând, din conversațiile pe care le-am întreținut *cu experții* (Victor Juc, dr. hab., prof. cercet., ICJP, AȘM; Ștefan Urîtu, vicepreședintele Comisiei Electorale Centrale, dr. în șt. fizice, conf. univ; Doina Bordeianu, dr. în șt. polit., Centrul de Instruire Continuă în domeniul Electoral pe lângă CEC; Ion Negură, dr. în psihol., conf. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău; Valeriu Cabac, dr. în șt. fizico-matematice, prof. univ, US „Alec Russo” din Bălți; Gheorghe Neagu, dr. în ist., conf. univ., US „Alec Russo” din Bălți; Iurie Malai, lect. super., UPS „Ion Creangă” din Chișinău; Larisa Chirev, lect. super., UPS „Ion Creangă” din Chișinău) am reținut că dâșii, de asemenea, nu au întâlnit sondaje de opinie privind interesele electorale ale adolescenților și că ar fi bine să existe asemenea instrumente. Vom menționa că opiniile acestor experți, dar și ale dlui Ig. Racu, dr. hab., prof. univ., UPS „Ion Creangă” din Chișinău, exprimate de dânsul în timpul conversațiilor private, ne-au ajutat mult în definitivarea calității instrumentelor de cercetare a intereselor electorale ale adolescenților, pentru ce le suntem recunoscători. În acest context vom menționa că la chestionarul elaborat de profesorul Franzois Gélinau și masterandul în analiza politicilor Alexandre Morin-Chassé au fost în calitate de experți profesorii André Blais de la Universitatea din Montréal, Eric Bélanger de la Universitatea McGill și Frédérick Bastien de la Universitatea din Laval.

Ce reprezintă sondajele de opinie folosite în psihologie? După A. Fink (1985), la care fac referință Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller [5, p.330], „definite la modul general, sondajele de opinie sunt instrumente de cercetare ce culeg informații care ne permit să descriem și să comparăm atitudinile oamenilor (ce simt), cunoștințele lor (ce știu) și comportamentele acestora (ce fac)”. Concomitent, sondajele de opinie „nu sunt folosite pentru a determina cauza și efectul”, ca într-un *experiment* psihologic [5, p.336]. Cu toate acestea, precizează autorii, „în unele cazuri, sondajele de opinie pot fi folosite ca instrumente de culegere a datelor în cadrul unei tehnici experimentale” [ibidem].

În același timp, există anumite similitudini, deosebiri și tangențe între testele psihologice și sondajele psihologice sau anchete/chestionare, pe care autorii le folosesc ca sinonime. Conform Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller [5, p.50], sondajele psihologice/anchetele/chestionarele, ca și testele psihologice, sunt folosite pentru a aduna informații importante de la indivizi. Sondajele de opinie, la fel ca și testele psihologice, sunt instrumente de măsurare frecvent folosite, iar în baza rezultatelor obținute luăm decizii însemnate [5, p.330].

Deosebirile dintre testele psihologice și sondajele psihologice/anchete/chestionare constau în următoarele [5, p. 239 – 375]: 1) testele psihologice se axează pe reușitele individului, iar sondajele psihologice/anchetele/chestionarele pe reușitele grupului; testele psihologice ne oferă informații importante despre diferențele dintre indivizi și ajută persoanele și instituțiile să ia decizii importante în privința indivizilor; anchetele/sondajele psihologice/chestionarele, pe de altă parte, ne oferă informații importante despre grupuri de persoane și ne ajută să luăm decizii importante în privința lor; 2) rezultatele la un test psihologic sunt adesea exprimate în termenii unui scor general derivat sau a scorurilor scalate; rezultatele anchetelor/sondajelor psihologice/chestionarelor, pe de altă parte, sunt adesea raportate la nivelul întrebării sau al itemului, prin aceea ce oferă procentul respondenților care au selectat fiecare răspuns, alternativ. Acest fapt le-a determinat pe Sandra

A. McIntire și Lesile A. Miller să scrie un capitol aparte, consacrat construirii, administrării și folosirii datelor obținute cu ajutorul sondajelor de opinie/anchetelor/chestionarelor [5, cap.10].

În unele cazuri, însă, după cum arată Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller [5, p.51], anchetele/sondajele psihologice/chestionarele se axează pe reușitele individuale și sunt construite folosind scale. În aceste cazuri anchetele/sondajele psihologice/chestionarele se apropie de testele psihologice.

Dat fiind faptul că rezultatele obținute cu ajutorul sondajelor sunt folosite pentru a lua decizii importante, ele trebuie întocmite și administrate cu precauție. După Sandra A. McIntire și Lesile A. Miller [5, p.339], un sondaj de opinie calitativ are următoarele caracteristici: 1) au obiective specifice și măsurabile; 2) conțin întrebări directe ce pot fi înțelese în același fel de majoritatea persoanelor; 3) întrebările au fost pretestate pentru a obține siguranța că nu au rămas întrebări neclare sau omisiuni; 4) au fost administrate unei populații adecvate sau unui eșantion de respondenți, astfel încât să se poată face generalizări; 5) includ o analiză corespunzătoare pentru atingerea obiectivelor; 6) includ o raportare corectă a rezultatelor; 7) sunt fidele și valide.

De aceste, dar și de alte indicații potrivite de la alți autori [6; 9; ș.a.], ne-am condus și ne vom conduce în continuare în construirea instrumentelor de cercetare privind interesele electorale ale adolescenților. În acest articol, însă, din considerente de spațiu, ne vom limita la formularea scopului, ipotezelor și a obiectivelor studierii intereselor electorale ale adolescenților, cât și la prezentarea prealabilă a Anchetei și Chestionarului întocmit. *Scopul* acestui sondaj constă în cercetarea științifică și elucidarea intereselor electorale ale adolescenților privind participarea lor la votare. *Ipotezele* formulate sunt următoarele: 1) În adolescență interesele electorale se manifestă, probabil, la diferite niveluri; 2) Interesele electorale ale adolescenților, posibil, evoluează, au o anumită dinamică; 3) În perioada adolescență există, probabil, deosebiri semnificative de gen/sex în ceea ce privește interesele electorale.

Întru realizarea scopului schițat și verificarea ipotezelor formulate, ne-am propus soluționarea următoarelor *obiective*:

1. Stabilirea nivelului de dezvoltare a intereselor electorale la adolescenți;
2. Determinarea dinamicii de vârstă a intereselor electorale în perioada adolescență;
3. Constatarea deosebirilor de gen/sex privind interesele electorale ale adolescenților.

Ancheta și Chestionarul elaborate de către noi, analizate de experți, pretestate și administrate unei populații adecvate, dar nevalidate încă, sunt următoarele.

Ancheta

Stimate alegător!

Întru desăvârșirea în continuare a sistemului electoral din RM, vă rugăm mult să răspundeți (în scris) la întrebările de mai jos. Ancheta și Chestionarul sunt confidențiale (**secrete**). Datele vor fi prelucrate statistic, fără a face referire la numele Dumneavoastră!

Citiți atent Ancheta, Chestionarul în întregime, după care răspundeți la întrebările corespunzătoare. Contăm mult pe ajutorul, sinceritatea Dvs și vă mulțumim anticipat!

1. Alegerile din RM mă interesează (luați în cerc *una* din cele 5 variante și explicați de ce):

1.1. **foarte mult**, deoarece _____

1.2. **mult**, deoarece _____

1.3. **și da și nu prea**, deoarece _____

1.4. **foarte puțin**, deoarece _____

1.5. **nu mă interesează deloc**, deoarece _____

2. Voi participa la votare (luați în cerc **una** din cele 5 variante și explicați de ce):

2.1. **numai decît**, deoarece _____

2.2. **voi participa**, deoarece _____

2.3. **probabil**, voi participa, deoarece _____

2.4. **e puțin** probabil că voi participa, deoarece _____

2.5. **Nu** voi participa la votare, deoarece _____

3. Ați decis pentru cine veți vota (încercuiți)

3.1. Da

3.2. Nu

3.3. Nu știu

3.4. Nu răspund

4. Ați participat la alegerile precedente (luați în cerc **una** din cele 4 variante și explicați de ce):

4.1. Ați participat la alegeri și **ați votat**, deoarece _____
4.2. Ați participat la alegeri, dar **nu ați votat**, deoarece _____

4.3. **Nu** ați participat la alegeri și **nu** ați votat, deoarece _____

4.4. Alte variante posibile _____

5. Sursele pentru informarea Dvs despre alegeri și votare au fost/sunt (încercuiți):

5.1. Televizorul

5.4. Radioul

5.7. Colegii

5.2. Internetul

5.5. Liceul, colegiul, univ.

5.8. Activiștii de partid

5.3. Presa

5.6. Familia

5.9. Alte surse

6. Date personale

6.1. Data și anul nașterii Dvs. _____

6.2. Localitatea (satul, raionul, orașul, str., nr., ap.) _____

6.3. Genul (feminin/masculin) _____

6.4. Viza de domiciliu (satul, raionul, orașul, str., nr., ap.) _____

6.5. Viza de reședință _____

6.6. Studii (gimnaziale, liceale, medii de specialitate, superioare) _____

6.7. Instituția absolvită _____

- 6.8. Ocupația/activitatea _____
 6.9. Starea civilă (celibatar, căsătorit, divorțat, nr. de copii ș.a.) _____

 6.10. Alte date _____

 6.11. Data completării anchetei _____
 6.12. Numele, prenumele și semnătura _____

Vă mulțumim mult!

Chestionarul

Completați și răspundeți prin bifare (✓)

<i>Numele, prenumele Dvs</i> _____ <i>Data și anul nașterii</i> _____ (vârsta ani _____ luni _____)	
<i>Studii</i>	✓ - bifare
Liceu	
Școală profesională	
Colegiu	
Studii superioare	
<i>Statutul</i>	
Elev, student	
În căutarea unui loc de muncă	
Angajat	
<i>Ați participat vreodată la alegeri?</i>	
Da, am participat	
Nu, nu am participat	
În continuare aveți o listă de motive care îi determină pe cetățeni să voteze. Pentru fie care din ele menționați dacă au sau nu vreun rol în decizia Dvs de a merge la votare.	
<i>a) Considerați că participarea la votare este datoria Dvs.</i>	
Da	
Nu	
Nu răspund, pentru că nu voi merge la votare	
Nu știu	
<i>b) Considerați că votul Dvs poate influența rezultatele scrutinului electoral.</i>	
Da	
Nu	
Nu răspund, pentru că nu voi merge la votare	
Nu știu	
<i>c) Veți merge la alegeri, deoarece simpatizați un anumit candidat/lider politic.</i>	
Da	

Nu	
Nu răspund, pentru că nu voi merge la votare	
Nu știu	
d) <i>Veți merge la votare, pentru că o faceți din obișnuință</i>(Pentru cei care au mai participat)	
Da	
Nu	
Nu răspund, pentru că nu voi merge la votare	
Nu știu	
e) <i>Veți vota, pentru că acest lucru este important pentru familie/prieteni/comunitate.</i>	
Da	
Nu	
Nu răspund, pentru că nu voi merge la votare	
Nu știu	
f) <i>Alte motive care îi determină pe cetățeni să voteze.</i>	
În continuare aveți o listă de motive care îi determină pe cetățeni să <i>nu meargă</i> la votare. Pentru fiecare din ele menționați dacă au sau nu vreun rol în decizia Dvs de a <i>nu merge</i> la votare.	
a) <i>Dvs nu știți unde și când să mergeți la votare.</i>	
Știu unde și când să merg la votare	
Nu știu unde și când să merg la votare	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
b) <i>Numele Dvs nu se regăsește în listele electorale.</i>	
Numele meu se regăsește în listele electorale	
Numele meu nu se regăsește în listele electorale	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
c) <i>Dvs nu ați fost informat suficient despre candidați/partide.</i>	
Am fost informat suficient despre candidați/partide.	
Nu am fost informat suficient despre candidați/partide.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
d) <i>Ziua destinată votării nu îmi convine.</i>	
Ziua destinată votării îmi convine	
Ziua destinată votării nu îmi convine	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
e) <i>Considerați că votul Dvs nu are nici o importanță.</i>	

Consider că votul meu are o anumită importanță	
Consider că votul meu nu are nici o importanță	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>f) Dvs nu vă place nici un candidat (lider sau partid politic).</i>	
Mie îmi place un candidat (lider sau partid politic).	
Mie nu-mi place nici un candidat (lider sau partid politic).	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>g) Nu sunteți preocupat de programele electorale ale candidaților.</i>	
Sunt preocupat de programele electorale ale candidaților.	
Nu sunt preocupat de programele electorale ale candidaților.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>h) Dvs considerați că sunt organizate și desfășurate prea multe alegeri.</i>	
Consider că sunt organizate și desfășurate prea multe alegeri.	
Nu consider că sunt organizate și desfășurate prea multe alegeri.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>i) Sunteți prea ocupat de activități legate de familie, profesie etc.</i>	
Sunt prea ocupat de activități legate de familie, profesie etc.	
Nu sunt prea ocupat de activități legate de familie, profesie etc.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>j) Biroul electoral al secției de votare este prea departe de locuința Dvs.</i>	
Biroul electoral al secției alde votare este prea departe de locuința mea.	
Biroul electoral al secției de votare nu este prea departe de locuința mea.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>k) Nu vă permite starea de sănătate să mergeți la votare.</i>	
Starea de sănătate îmi permite să merg la votare.	
Starea de sănătate nu îmi permite să merg la votare.	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
<i>l) În ziua votării veți fi în afara orașului/satului.</i>	
În ziua votării voi fi în afara orașului/satului.	
În ziua votării nu voi fi în afara orașului/satului.	

Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
m) V- a convins cineva să nu mergeți la votare.	
M-a convins cineva să nu merg la votare (indicați cine)	
Nu m- a convins nimeni să nu merg la votare	
Nu răspund, pentru că voi merge la votare	
Nu răspund	
n) Alte motive care îi determină pe cetățeni să nu meargă la votare.	
Încercuiți pe scala de la 0 la 10 nivelul de interes al Dvs (cifra) pentru alegeri.	
0 - nici un interes; 10 - foarte interesat 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
În unele țări adolescenții sunt obligați prin lege de a merge la votare. Dvs sunteți :	
Totalmente de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
În cadrul Gimnaziilor/ Liceelor/ Școlilor profesionale/ Colegiilor/ Universităților trebuie ținute ore de educație electorală. D-voastră sunteți:	
Totalmente de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
Încercuiți pe scala de la 0 la 10 nivelul de interes al Dvs (cifra) pentru politică în general.	
0 - nici un interes 10 - foarte interesat 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	
Mai jos este prezentată o listă de afirmații care descriu modul în care cetățenii apreciază alegerile și viața politică în general.	
a) Alegerile sunt o metodă de a influența guvernării pentru a fi mai responsabili	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
b) Rezultatele alegerilor pot schimba direcția politicii de stat.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
c) De obicei, deputații pierd legătura cu cetățenii din moment ce sunt aleși.	

Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
d) Guvernanții sunt responsabili față de cerințele cetățenilor.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
e) Uneori politica dusă de guvernanți este atât de complicată, încât este dificil de înțeles ceva.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
e) Adolescenții de 18, 19, 20 de ani nu au propria opinie vis-a-vis de acțiunile întreprinse de guvernanți.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
f) Guvernarea nu este preocupată de opiniile și interesele adolescenților.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
g) Dacă adolescenții vor fi la guvernare, putem avea încredere că vor face totul corect în cele mai multe cazuri.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
h) Toate partidele se aseamănă foarte mult, practic nu este ce de ales.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
i) Partidele politice sunt modalitatea cea mai potrivită de a prezenta interesele cetățenilor.	
Întru totul de acord	
Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	
j) Partidele politice sunt prea influențate de oamenii înstăriți.	
Întru totul de acord	

Parțial de acord	
Nu sunt de acord	
Nu știu	

Vă mulțumim mult pentru înțelegere și ajutor!

Data completării _____

Semnătura _____

Bibliografie

1. Chelcea S. Chestionarul în investigația sociologică. București: EȘE, 1975.
2. Constituția Republicii Moldova. Publicat: 12.08.1994 în Monitorul Oficial Nr.1. Data intrării în vigoare: 27.08.1994.
3. Gélinau François, Morin-Chassé Alexandre. Chairs de recherche electorale et parlementaire. Nr.1. Département de sciencepolitique, Faculté des sciencessociales, Université Laval, Québec, Canada, 2009, p. 45 - 65.
4. <http://protv.md/stiri/actualitate/femeile-si-pensionarii-cei-mai-activi-alegatori-cec-a-validat---801471.html>
5. McIntire Sandra A. și Miller Lesile A. Fundamentele testării psihologice. Iași: Polirom, 2010.
6. Racu Igor. Psihodiagnoza. Teste psihologice. Chișinău: S.n.(Tipografia UPS „I. Creangă”), 2014.
7. Rotariu T., Iluț P. Ancheta sociologică și sondajul de opinie. Teorie și practică. Iași: Polirom, 1999.
8. Singly F., Blanchet A., Gotman A., Kaufmann J.-C. Ancheta și metodele ei: chestionarul, interviul de producere a datelor, interviul comprehensiv. Iași: Polirom, 1998.
9. Zlate Mielu. Introducere în psihologie. Iași: Polirom, 2000.

Primit 28.05.2015